

Rīgā, 09.03.2021. Nr. 19-37/86

**Latvijas Republikas
Veselības ministrijai**
Brīvības iela 72 k-1, Rīga LV – 1011
vm@vm.gov.lv

Par Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam projektu (VSS-134)

Latvijas Universitātes, turpmāk – LU, Medicīnas fakultāte, turpmāk – MF, pauž gandarījumu par Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam projekta virzību (VSS- 134), turpmāk – Projekts, un nozares profesionāļu iesaisti diskusijās par iespējamajiem papildinājumiem izstrādātajā projektā.

LU MF vairāk kā 20 gadus darbojas Sociālās pediatrijas centrs, kas uz zinātniskiem un praktiskiem pamatiem pēta, kā arī izglīto studējošos un veselības aprūpes speciālistus par jaundzimušo un bērnu psihomotoro attīstību, diagnostiku un terapiju. Ilggadējā starptautiskā pieredze un ciešā sadarbība ar Vācijas, Polijas, Zviedrijas, kā arī daudzu citu valstu speciālistiem ir nodrošinājusi plašu starptautiskās pieredzes integrāciju zinātnē un praksē.

Ievērojot minēto, īpaši pozitīvi ir vērtējama projekta 3.1. rīcības apakšvirzienā: zāļu un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība 3.1.5.6. iekļautais uzdevums: „Pilnveidot jaundzimušo skrīninga veikšanu un uzraudzību.” LU MF Sociālās pediatrijas centra ekspertu ieskatā, šis uzdevums būtu paplašināms, norādot uz nepieciešamību ieviest visaptverošu valsts programmu ne tikai jaundzimušo, bet arī bērnu līdz 3 gadu vecumam psihomotorās attīstības skrīningam, agrīnai diagnostikai un terapijai. Pieredze un zinātniskās atziņas ir apliecinājušas šāda skrīninga efektivitāti ne tikai no dzīves kvalitātes saglabāšanas un veicināšanas viedokļa, bet arī no finansiālo izmaksu skatupunkta.

Savlaicīgi diagnosticējot un ārstējot, piemēram, tādus psihomotorās attīstības traucējumus kā asimetrisku muskulatūras tonusu var izvairīties no stājas traucējumiem pubertātes vecumā un gūžu locītavu endoprotezēšanas pensijas vecumā. Zinātniski pamatoti bērnu attīstības agrīnās diagnostikas un terapijas valsts programmas pamatprincipi un to ieviešanas modeļa projekts, ar kura palīdzību ir iespējams agrīnā stadijā atklāt bērnu attīstības traucējumus un uzsākt to tūlītēju terapiju, lai, mazinot vai pilnībā novēršot diagnosticētās

veselības problēmas, uzlabotu dzīves kvalitāti un dzīvildzi, tiešā veidā sniegtu vēlamu rezultātu. Piemēram, paredzamais rezultāts tiešā veidā attiecināms uz bērnu cerebrālo trieku, ko savlaicīgas diagnosticēšanas gadījumā un, uzsākot Voita terapiju līdz 4 mēnešu vecumam, var būtiski mazināt vai tās pataloģiju novērst pilnībā. Analogiski secinājumi par agrīnās diagnostikas un terapijas efektivitāti ir attiecināmi uz valodas un kopējo kognitīvo attīstību. Skrīnings valsts programmas mērogā sniegtu iespēju samazināt invaliditātes kvantitatīvos un kvalitatīvos rādītājus, sniegtu iespēju bērniem labāk integrēties sabiedrībā, sasniedzot augstākās dzīves kvalitātes rādītājus.

Latvijas demogrāfiskajā situācijā agrīnā skrīninga devums būtu izteiktāks un sniegtu būtisku ieguldījumu ne tikai atsevišķiem indivīdiem, bet sabiedrībai kopumā.

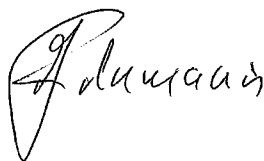
Ievērojot minēto, ar šo lūdzam Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam projektu (VSS-134) 3.1.rīcības apakšvirzienā: zāļu un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība 3.1.5.6. iekļaut uzdevumu: „Izstrādāt un ieviest jaundzimušo un bērnu līdz 3 gadu vecumam agrīnās psihomotorās attīstības diagnostikas un terapijas valsts programmas pilotprojektu.”

Kā līdzatbildīgo institūciju valsts programmas pilotprojekta un ieviešanas modeļa izstrādei aicinām norādīt LU MF Sociālās pediatrijas centru. Paredzamais projekta ilgums – 5 gadi. Finansējums – EUR 300 000 – 350 000, paredzot šī projekta finansēšanu Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna ietvaros paredzētajā Inovāciju fondā.

Ar cieņu

Dekāns

M.Osis
67033820

Valdis Folkmanis